

PREVENCE

Vzdělávací aktivita bude od 3. 9. 2019 zpřístupněná na adrese www.digistopa.cz. K dispozici bude komukoliv – školám i rodičům. K tomu, abyste si mohli Digitální stopu projít, není třeba nic stahovat ani instalovat. Nemusíte se registrovat ani přihlašovat. Vzdělávací aktivita zatím není optimalizovaná pro mobilní telefony a na základě dobré praxe doporučujeme Digitální stopu spouštět v prohlížeči Google Chrome. A odpověď na přirozenou otázku zní: ano, vše je a bude bezplatné. Jsme státní organizace, které zákon ukládá věnovat se i osvětě.

Na závěr nezbyvá než dodat, že naše online vzdělávací aktivita není samospásná. Daným tématům je třeba se věnovat komplexně a dlouhodobě. Věříme, že Digitální stopa může pomoci nesmělým učitelům k tomu, aby překonali své obavy, a ostříleným pedagogům rozšířit repertoár nápadů, jak se žáky bezpečný internet ve výuce řešit.

Poznámka redakce: Text vychází současně také v Řízení školy 9/2019.

Mgr. David Kudrna, designér vzdělávacích procesů a garant pro osvětlu 2. stupně ZŠ, oddělení vzdělávání, Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost; kontakt: d.kudrna@nukib.cz

NÚKIB

Pomoc mimo systém: Poradna je plná, obrátíme se jinam – ale kde si potom budeme stěžovat?

JARMILA KUBÁŇKOVÁ

Zhruba tři neděle před koncem školního roku nám v e-mailové schránce přistál dotaz ohledně možného dalšího postupu ve věci šetření podezření na šikanu. Tentokrát to ovšem nebyl dotaz rodiče, který má dojem, že je jeho dítěti ubližováno a škola to tzv. neřeší. Ani dotaz pedagoga, který by rád šetřil, ale vedení mu dalo jasně najevo, že šikana u nich na škole není a nikdy nebude. Byl to dotaz osoby, která se ptala v zastoupení zřizovatele školského zařízení a chtěla vědět, jak oponovat posudku soukromé psychologické poradny¹.

Hned na úvod budiž řečeno, že motivace ředitelky a ředitelů škol a předškolních zařízení, aby se věci řešily v reálném čase, je zcela pochopitelná a zaslouží si uznání a podporu. Naprosto se nedivím frustraci volajících, kteří mnohdy popisují, že se obrátili na (pedagogicko-psychologickou) poradnu a ona

jim nabídla termín za půl roku. Chápu, že hledají jiné možnosti a obracejí se tam, kde se jim pomoci dostane dříve. Nicméně, jak bude řečeno dále, pomoc „jinde“ nakonec může také velmi málo pomoci a současně přinést práci navíc.²

¹ Z textu dotazu bylo možné vyvodit, že psycholog pracoval na zakázku zadanou vedením dotčeného předškolního zařízení a někdo z vedení pravděpodobně nebyl spokojen s výslednou zprávou, proto se obrátil na svého zřizovatele. Ten se pak de facto obrátil na nás, byť v zastoupení.

² Současně chci zdůraznit, že tento text není namířen proti pedagogicko-psychologickým poradnám. Rozhodně je nepovažuji za odpovědné za popisovanou situaci.

Jelikož psychologická obec nemá ze zákona ustanovenou žádnou psychologickou komoru (na rozdíl od lékařů, právníků nebo architektů), měli jsme pro tazatele jen velmi obecnou odpověď – na práci daného psychologa z psychologické poradny si lze stěžovat jako na jakoukoliv jinou odvedenou práci, ke které máme výhrady. Dotyčná soukromá psychologická poradna by měla mít zveřejněno něco jako „reklamační řád“, podle kterého lze postupovat. Poradna ovšem na svých stránkách nic takového zveřejněno neměla.

Nabízela se tedy jiný logický krok, a to zaslat stížnost k rukám vedoucí této soukromé poradny, která by měla mít zájem na zachování dobrého jména pracoviště. Jenže i toto řešení se ukázalo jako nepoužitelné, protože v dotyčné poradně pracoval jen jeden psycholog, a to ten, který dotčený posudek vypracoval. A na své práci i jejích závěrech si údajně trval.

V tuto chvíli byla využitelná ještě jedna cesta, a to stížnost k etické komisi fungující při Českomoravské psychologické společnosti.³ Ani tato cesta nikam nevedla, neboť etická komise vzhledem ke své přetíženosti přerušila začátkem června příjem dalších podnětů.

Jak už to charakter naší práce přináší, nevíme, jak se situace dále vyvíjela. Jen si dovedu živě představit, že čas ubíhal a řešení nikde – původní potíže zůstaly (*A má někdo energii je ještě řešit? Zkusí po tomto zážitku ještě nějakou pomoc zvenčí?*), a ještě se přidala nutnost reklamovat práci soukromé poradny (*Jenže u koho?*), event. čelit kritice kupř. rodičů (*Koho jste do té školy pustili?*).

Přítom následováníhodný způsob, jak v těchto situacích postupovat, už byl mnohokrát popsán a v některých školách funguje bez potíží řadu let. Školní metodik prevence (event. jiná pověřená osoba) udržuje vztahy s příslušným pracovníkem pedagogicko-psychologické poradny i příslušným metodikem prevence na obci, včetně kontaktu tváří v tvář.⁴ Zhruba jednou do roka (začátek školního roku je k tomu ideální) mu zavolá nebo ho navštíví, aby tuto známost patřičně utužil a též aby se společně domluvili, co má škola dělat, až přijde situace „škola potřebuje pomoc ihned – poradna je plná“. Poradna (metodik prevence na obci) má obvykle přehled, kdo z kolegů „mimo školství“ pracuje kvalitně, takže riziko budoucí nespokojenosti klesá.⁵ A vedle toho – pokud škola není na výběr externího odborníka sama, obvykle také nebývá sama, když nastane nutnost reklamovat kvalitu jeho práce.

Ačkoliv je tento příspěvek zaměřen především na úskalí reklamace práce psychologa pracujícího v soukromém sektoru, za pozoruhodné lze považovat i jádro sporu. Pochybnosti o relevanci posudku vyvolalo tvrzení jeho autora, že „[p]ředškolní děti NEJSOU z podstaty svého vývoje šikany schopny“ (zdůrazněno autorem posudku). Přítom *Metodický pokyn ministryně školství mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních* uvádí, že „[e]mpirické zkušenosti potvrzují, že šikana se může objevovat už v mateřské škole“ (čl. 7 odst. 1). Zvenku to tedy vypadá, že autor posudku uzná svou chybu a zjedná nápravu – tak snadné to však zjevně nebylo. Pokud by bylo, náš svět by byl o něco více v pořádku a tento příspěvek by vůbec nemusel být napsán.

Mgr. Jarmila Kubáňková, Ph.D., metodička služeb 116 000 a 116 123, statutární zástupkyně Cesta z krize, z. ú.

EDUJOB

práce ve vzdělávání

Hledáte zaměstnance?

Hledáte práci?

Celá ČR

www.edujob.cz

³ Stanovisko etické komise sice nemá žádnou právní sílu, ale dotčeným osobám poskytuje minimálně pocit zadostiučinění a často i vodítko, jakou kvalitu práce lze požadovat.

⁴ Je opakovaně ověřenou zkušeností, že pokud se s někým známe osobně, je mnohem těžší odmítnout jeho žádost o pomoc. Investovat čas a energii do osobního kontaktu se v tomto případě mnohonásobně vrátí.

⁵ Na stánkách Národního ústavu pro vzdělávání je k dispozici seznam certifikovaných poskytovatelů Primární prevence rizikového chování, což může být též vodítkem pro určení kvality poskytovaných služeb.